

Патријарх Порфирије: Кроз покајање отворимо простор благодати Божјој да исцељује и зацељује

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 1. децембра 2024. године на светој Литургији у манастиру Светог архиђакона Стефана у Сланцима

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, две су ствари којима нечастиви, тј. демонске силе желе да нас одвуку са пута Божјег и да умање наш подвиг, подвиг молитве, подвиг вере, подвиг покајања, подвиг сарадње са благодаћу Божјом на плану нашег спасења.

Најпре демонске силе говоре нама људима да има времена, да има времена за подвиг, за покајање, за љубав и да не морамо одмах и сада да се трудимо и да се боримо са својим страстима, најпре са гордошћу, са самољубљем, са егоцентризмом, а онда и са свим другим страстима. Има времена – то нам поручују демонске силе, а ми из Јеванђеља знамо да сам Господ каже да нико

не зна када ће Женик доћи, тј. када ћемо бити позвани пред лице Божје. Постоје разне невоље и недаће кроз које пролазимо и ми мислимо да од нашег отпора тим недаћама и тим искушењима које споља долазе можемо да изиграмо и преваримо долазак Женика, тј. или одложимо или потпуно избегнемо одлазак из овог света.

Друга, још тежа, превара демонских сила, превара којом оне хоће да отупе оштрицу наше вере у Бога, јесте да заправо демонске силе и не постоје, да ђаво не постоји. Неретко се дешава да и онда када верујемо у Бога, у Христа распетог, као да имамо утисак да не постоје демонске силе и избегавамо да их назовемо њиховим именом. Уопште, нарочито данас, модеран свет није рад да чује ту опору и горку реч о силама зла, злим силама, демонским силама, које на разне начине покушавају да узму наше душе. Начин који највише паралише наш подвиг јесте да нас увере да оне заправо не постоје. Оне заиста, браћи и сестре, постоје! И ова јеванђељска прича коју смо данас чули недвосмислено нас обавештава о томе. Наравно, демонске силе немају власт над нама људима, немају моћ над нама људима, осим ако им ми дамо повода и дамо им право на то да оне могу нама господарити. То право дајемо им на ова два начина: онда када одлажемо свој подвиг и онда када мислимо да оне не постоје, а то право им дајемо и кад год се опредељујемо за овај све на безброј начина. То право им дајемо својим слободним избором, својом вољом. Нема те силе која може владати човеком уколико човек не отвори своје срце за сваку силу. Једина сила која влада човеком, једина воља која је јача од воље наше, то је воља Божја, а наша воља поистовећена са вољом Божјом, нашим опет слободним опредељењем, постаје том вољом Божјим, љубављу Божјом и силом Божјом свемоћна и непобедива.

Управо у причи коју смо чули из Јеванђеља Лукиног имамо једну драматичну слику. Видимо једног демонизованог човека који живи изван насеља, који наноси штету себи, али и свима који су око њега. Напада свакога, вређа свакога, шкргуће зубима, напосто он заправо не влада собом, него демонска сила влада њим, води га где хоће и чини са њим што хоће. У сусрету са Христом он бива исцељен, јер по свој прилици и поред тога што се подвргао демонским силама није у себи изгубио потпуно семе вере и наде у Бога. На темељу те вере и наде Господ га је исцелио. Било би природно да очекујемо да ће се сви обрадовати што неко који је био болестан и опседнут нечистим демонским силама бива исцељен. Међутим, када је он исцељен сусрео своје сународнике и суграђане они се нису обрадовали, јер Господ изгнавши демоне из овог демонизованог шаље их у крдо свиња које се сурвало у воду, у језеро. Зато суграђани овог исцељеног нису се радовали његовом

исцељењу, него будући да је гајење свиња био њихов посао, којим су се бавили и којим су зарађивали, пожалили су се што су се њихове свиње утопиле у језеру иако су по закону јеврејског народа кршили сва правила. Најпре и најважније, прекршили су осећај и уверење да је много важнији духовни закон и духовни живот од спољашњег, економског и материјалног. Материјални живот може бити добродошао и користан човеку, али то зависи од тога какав став човек има према материјалном, да ли сматра да смисао његовог живота извире из материјалног и да се остварује само у материјалном или да материјално постоји да би послужило да онај који га поседује да кроз то материјално може да прокаже и пројави своју љубав према ближњима, делећи са њима оно што има, а нарочито са онима који су потребити. Тај народ је кршио закон зато што су у тајности гајили свиње, које су по њиховом закону биле забрањене за употребу. Зато ови људи, суграђани исцељеног, одредивши се за царство и вредности овог света нису се обрадовали исцељењу болесног, тј. нису се обрадовали Спаситељу, јер у Његовом присуству, присуству Спаситеља и овог који је исцељен, у присуству благодати Божје препознаје се њихов преступ и њихово одступање од правила вере, од исправног живота и од живота који води спасењу.

Тако, браћо и сестре бива и данас. И ми неретко одлажемо свој подвиг, понекад помислимо да нема непријатеља, нарочито када нам све иде од руке, а дешава се да немамо непрестано ни Христа као огледало свог живота и свог стања пред собом. И надаље, нарочито то важи за оне који се односе непријатељски према Цркви, па онда неретко клевећу и вернике, осуђују их и, штавише, прогоне их. Не чине они то што на било који начин неко ко верује спречава силу овог света да живи својим животом. Неко ко је верује готово по правилу ни на који начин не смета ономе који је непријатељски настројен према Цркви. Међутим, њима смета присуство Цркве, јер она сведочи Христа. Њима сметају хришћани, јер их подсећају на њихове малверзације, на њихова одступања од аутентичног, исправног и правог живота, на њихова проглашавања лажи истином и лажних вредности истинитим вредностима. Једном речју, Црква им је огледало у коме они виде своје право стање, јер оно оприсутњује благодат Божју и Христа. Зато им смета Црква! Зато ћете неретко чути што не можете ни замислити о онима који су верници и онима који се принципијелно труде да гледају своје промашаје, да уочавају своје грехе како би кроз покајање отворили простор благодати Божјој да она исцељује и зацељује.

Зато, браћо и сестре, у овом посту да примимо у своје душе поруку данашње приче, поруку самог Господа, а то је да нам Он увек буде у срцу и на првом

месту, да буде огледало у коме меримо и одмеравамо себе, свој живот и свој подвиг, знајући да смо слаби и немоћни и баш зато молећи Бога да нам да снаге за покајање, јер Он сам каже: „Покајте се, јер се приближи Царство Небеско“ (Мт 3,2 и Мт 4,17), а то и јесте између осталог садржај поста. Он јесте и покајање и пут у Царство Небеско. Нека би Бог дао да имајући то на уму Њега, Спаситеља нашег Господа Исуса Христа са Оцем и Духом Светим славимо сада и увек и у све векове векова. Амин!

spc.rs